

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/231/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

63/2017. (IV. 27.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. június 1-jén előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2017. április 27-én megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2016. május 12-én foganatosított rendőri intézkedés (közlekedésrendészeti intézkedés) és annak részrehajló jellege miatt 2016. június 1. napján postai úton, a Megyei Rendőr-főkapitánysághoz terjesztette elő panaszát. A panaszos a 2016. június 13. napján ügyfélként történt meghallgatásán kérte, hogy beadványát a Testület vizsgálja ki. A beadványt és a keletkezett iratokat a Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 2016. június 23-án felterjesztette az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatához. Utóbbi 2016. június 29. napján továbbította a dokumentumokat a Testülethez.

I.

1) A rendőrség által a Testülethez továbbított panaszbeadvány és kiegészítő iratok alapján az alábbi tényállás állapítható meg. 2016. május 12-én 12 óra 30 perc körül a panaszos kerékpáron közlekedett J. városban, a gyalogosok és kerékpárosok számára fenntartott közúton. A panaszos kerékpárjának csomagtartóján szállított egy felnőttkorú személyt (a barátnőjét). A panaszos elismerte a szabálysértés elkövetését, ugyanakkor az intézkedő rendőr elfogultság miatti eljárását sérelmesnek tartja.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

2) A panaszos előadta, hogy az intézkedő rendőrrel (akit név szerint is megnevezett panaszában: B. Zs.) és családjával személyes okból nincsenek jó kapcsolatban. Ennek pedig az az oka, hogy a panaszosnak összetűzése volt a rendőr feleségével, ami miatt rendőrségi eljárás is indult, és a rendőr abban az ügyben megkérte a panaszost, hogy tagadja le az eset megtörténtét. A panaszos nem tett eleget a rendőr kérésének, és a J.-i Rendőrkapitányságon vallomást tett arról, hogy mit tett a rendőr felesége vele. Feltételezése szerint a rendőr azóta kereste a megfelelő alkalmat, hogy „reagálhasson”. (A rendőrrel folytatott korábbi beszélgetésekből a panaszos számára kiderült, hogy a rendőr azzal a személlyel, akivel nem ápol jó kapcsolatot, ilyen formában oldja meg: a rendőr „megkeresi” őket.)

A panaszos sérelmezi az intézkedés módját is: azt, hogy a rendőr rádudált, majd megállt a szolgálati gépkocsival az út szélén, (másik rendőr nem volt mellette), és félig kiszállva közölte a szabálysértés elkövetését és azt, hogy eljárást indít a panaszos ellen, majd visszaült a gépkocsiba és elhajtott. Nem tanúsított tiszteletet a panaszossal szemben, mert ki sem szállt a gépkocsiból, a panaszos igazolványát nem kérte el igazoltatás céljából, és nem íratott alá semmilyen dokumentumot a helyszínen.

3) A panasz további részében a pénzbírással kapcsolatban kívánt a panaszos „megoldást” találni, illetve értékítéletet tartalmaz, amelynek ismertetésétől a Testület eltekintett.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszossal szemben a J.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály J.-i Rendőrőrsének r. főtörzsőrmester körzeti megbízottja foganatosította a panaszolt rendőri intézkedést.

2) A rendőrség továbbította a Testület részére a szolgálati gépkocsiba szerelt kamerával készített felvételt. A felvételen szereplő időjelzés szerint 2016. május 12-én 11 óra 35 perckor a rendőrségi gépkocsiban elhelyezett kamera felvette, amint egy nő a gyalogosok és kerékpárosok számára fenntartott úton – ahol többen gyalogosan közlekedtek – közlekedik kerékpárral, a csomagtartón egy másik nőt szállítva. A felvételt ezt követően leállították, maga a panaszolt rendőri intézkedés nem látszik.

3) A r. főtörzsőrmester által készített szabálysértési feljelentés szerint 2016. május 12-én 12 óra 30 perc és 12 óra 40 perc közötti időben a r. főtörzsőrmester J. város belterületén teljesített gépkocsizó járőrszolgálatot, amelynek során a K. utcán haladt az Á. tér felé. Ennek során jól látta, hogy igen sok diák gyalogol a főtér irányába a gyalogosok és kerékpárosok számára fenntartott úton. Őket kerülgette egy, akkor számára hátulról még fel nem ismert személy a kerékpárjával, aki egy, a megengedett korhatáron felül levő személyt (L. A.-t) szállított a csomagtartón.

A szabálysértés észlelése miatt a rendőr – a szabályokat követve – bekapcsolta a gépjárműben üzemelő TIRMobil rendszert, amivel rögzítette a szabálysértést. A szabálysértést elkövető személyt utolérve, megállásra szólította fel a szolgálati gépkocsiból a K. utca 18. szám alatti helyen. A kerékpáros elsőre nem figyelte fel a felszólításra, de az utasa észlelte, ezért rögtön megálltak. Ezt követően – mivel a r. főtörzsőrmester azonnal felismerte a szabálysértés elkövetőjét (a panaszost),

„aki sajnálatos körülmények miatt szintén érintett” a rendőrrel együtt egy másik eljárásban, ami miatt elfogultságra hivatkozhat, illetve mert egymaga látott el szolgálatot – a rendőr csak annyit közölt a panaszossal, hogy felnőttkorú személyt nem lehet kerékpáron utasként szállítani, ezért a szabálysértést szüntessék meg. Közölte azt is, hogy az eset miatt feljelentéssel élt a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 54. §-ának (5) bekezdésébe ütköző szabálysértés elkövetése miatt.

A rendőr a feljelentésben úgy nyilatkozott, hogy azt azért is teszi meg, mert egyedül látott el szolgálatot, és attól tartott, hogy a panaszos a barátnőjével, olyan dologgal „vádolná meg”, ami nem helytálló. Ezért az eset kapcsán nem tudott felajánlani helyszíni bírságot, illetve nem töltöttek ki nyilatkozatot sem.

A r. főtörzsőrmester ugyanakkor megnevezett egy személyt tanúként, aki másodmagával haladt el 1-2 méterre az intézkedés helyétől, ezért jól látta a szabálysértést, illetve – a rendőr feltételezése szerint – annak is tanúja volt, hogy semmilyen vita nem volt, megjegyzés nem hangzott el egyik részről sem.

A szabálysértést megvalósító panaszos adatait a személyes ismeretségből adódóan állapította meg a rendőr. Az utasa – aki szintén a panaszossal egy gimnáziumba jár – adatait is „innen” állapította meg. Mindkét személy adatait lekérdezte a személyi nyilvántartóból, körözésben nem szerepeltek.

4) A J.-i Rendőrkapitányság mint szabálysértési hatóság 2016. május 23-án 15.000 forint pénzbírsággal sújtotta a panaszost a KRESZ 54. §-ának (5) bekezdésébe ütköző és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértésének elkövetése miatt.

A határozat indokolása szerint a panaszos 2016. május 12-én 12 óra 30 perc és 40 perc között J. város, K. utcában, az Á. tér felé közlekedett az általa hajtott kerékpárral oly módon, hogy 18 éven felüli személyt szállított a kerékpár csomagtartóján.

5) Eligazítás a napi feladatok ellátásához elnevezésű dokumentum szerint a r. főtörzsőrmester 2016. május 12-én 6 órától 14 óráig látott el szolgálatot.

A dokumentum tartalmazza – egyebek mellett – azt, hogy aznap 11 óra 30 perc és 13 óra 30 perc között gépkocsizó járőrszolgálatot kellett ellátnia J. város központjában, a 16020/807-1/2016. ált. számú járőrkörzet-leírás alapján.

6) A r. főtörzsőrmester napi beszámolója szerint 12 óra 35 perckor a panaszos szabálysértést követett el, ami miatt prioritáltak. A panaszos által szállított személy igazoltatása és prioritálása 12 óra 46 perckor történt. A panaszos személye lekérdezésének időpontja 13 óra 4 perc, majd még egyszer 13 óra 37 perc. Az utasként szállított személy lekérdezése 13 óra 10 perc. A feljelentés megtételének időpontja 13 óra 42 perc.

7) A r. főtörzsőrmester első ízben azért tett jelentést, mert a lakosság köréből tudomására jutott, hogy a panaszos panaszt tett ellene, ezért szeretne volna „tisztázni azon tényeket, amik történtek az eset során”. Előadta azt is, hogy sem haragos, sem baráti viszonyt nem ápol a panaszossal, ami miatt nem is érti a panasz okát.

A jelentés szerint a r. főtürszörmester a feladata ellátása során közterületi szolęálatot is ellát, íęy feladatai között szerepel az is, hogy az annak során észlelt szabálysértésekben eljárjon. 2016. május 12-én 12 óra körül a V. utcából indulva haladt, megállás nélkül J. város központja felé, a K. utcán. Ennek során figyelt fel a kerékpárosok és gyalogosok számára kialakított úton közlekedő kerékpárosra, aki a gyalogosokat kerülgette. Akkor még a távolság miatt, és mert a kerékpárjával egy személyt szállított, aki részben eltakarta őt, nem ismerte fel a panaszost.

A r. főtürszörmester kiszállt a gépjárműből, megállt mellette, és kb. 1,5 méterre a panaszostól. Az intézkedés során a napszaknak megfelelően köszönt, bemutatkozott, jelvéyszámát elmondta. Tudatta a panaszossal, hogy miért szólította és állította meg, illetve felszólította a szabálysértés abbahagyására. Az eset során szabálysértési nyilatkozatot nem töltöttek ki, mivel az elfogyott, azzal nem rendelkezett a rendőr a helyszínen, továbbá korábban még a rendőrorős épületében is azt a tájékoztatást kapta, hogy nincs nyilatkozat. Ezért a rendőr közölte a szabálysértés tényét, továbbá azt, hogy az eset miatt feljelentéssel él. Azért is választotta ezt a megoldást, hogy elkerülhesse, hogy a panaszos a haragos viszonya miatt, valamint azt is kihasználva, hogy a rendőr egyedül látott el szolęálatot, ellene olyan tényeket közöljön, amik nem igazak.

A rendőr a jelentésében továbbá úgy nyilatkozott, hogy a rendőri intézkedést követően egy telefonbeszélgetés zajlott le közte és a panaszos között, aki mindennek lehordta őt, amiért intézkedett vele szemben, és azt is közölte, hogy „ezzel nem lesz vége”. Hiába mondta neki a rendőr, jó lenne, ha abbahagná a provokálást, illetve a valótlan tények közlését, és terjesztését (miszerint a panaszos kerékpárját fényes nappal az iskolája bejárata előtt a rendőr vagy a párja megrongálta). A r. főtürszörmester párja (B. B.) feljelentéssel élt 2016. június 10. és 16. napján, amikor is elmondta, hogy az említett telefonbeszélgetés során a panaszos azzal vádolta meg őt és a rendőrt is, hogy a r. főtürszörmester a párja buzdítására (telefonhívása alapján) kapta el a panaszost. Továbbá az is rágalom, hogy a rendőr arra kérte a panaszost, hogy ne tegyen bejelentést (tudomása szerint nem is a panaszos tette a bejelentést, hanem az névtelen levél formájában érkezett, és a rendőr csak akkor szerzett tudomást arról, amikor párját beidézték). A rendőr azt is előadta, hogy a kérdéses napon nem állt meg a gépkocsival való haladása során és nem közlekedett a déli órákban azon a lakóhelye felé, és a párja csak aznap reggel hívta őt telefonon.

A panaszos az említett telefonbeszélgetés során azt is közölte, hogy „vannak kapcsolatai a rendőrségen belül, akik segítenek neki megtalálni azon gyenge pontokat, amibe bele lehet kapaszkodni egy rendőr elleni panasz sorozatban”. A panaszos korábban is hangot adott ennek: a rendőr párjának Viber-en üzenetet küldött, amiben megfenyegette mindkettőjüket, hogy nem fogja be a száját, és tönkre is fogja tenni őket, megvannak a kapcsolatai hozzá, és neki fognak hinni. A panaszos „sorozatosan követ el” a rendőr és a családja ellen „olyan dolgokat, amiben eljárás sem indul ellene”.

8) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a r. főtürszörmester újabb jelentést készített, ami az Állásfoglalás II. rész 2)-7) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

2016. május 12-én 12 óra 30 és 40 perc közötti időben a K. utca 18. szám alatt vont a rendőr intézkedés alá a panaszost. Az intézkedés oka az volt, hogy a panaszos a kerékpárjával a csomagtartón felnőtt személyt szállított, annak során másokat kerülgetve, kacsaringózva közlekedett a gyalogosok és kerékpárosok részére kijelölt úton. A cselekmény balesetveszélyességét fokozta az a tény, hogy mivel kerékpárjának irányítását mások kikerülése is befolyásolta, valamint a kerékpárja átlagos kerékpár, aminek csomagtartója feltehetően gyengébb, nem erre célra kifejlesztett, könnyen meginog, ami alkalmas lehet esetlegesen elesésére, akár az út közelsége miatt az úttestre való esésre is.

Az intézkedés megkezdésekor a rendőr a napszaknak megfelelően köszönt, kezével tisztelgett és ezzel egyidejűleg közölte nevét és jelvéyszámát.

Az eset során, mivel egyedül látott el szolgálatot, és nem rendelkezett hang rögzítésére alkalmas berendezéssel, amely az ő védelmét szolgálná, ezért úgy döntött, hogy minél kevesebb ideig tartson az intézkedés. A feljelentést másrészt az indokolta, hogy a városban az elmúlt időszakban több kerékpáros baleset is történt. Harmadrészt azért is tett feljelentést, mert ha a panaszos kifogással él, akkor az eljárás során meghallgathatják.

A panaszos a rendőr jelenlétében a szabálysértés tényének közlését követően annak elkövetését szóban elismerte, de nyilatkozatát írásos formában nem rögzítették, mivel a nyilatkozat elfogyott és azt a helyszínen pótolni nem tudta a rendőr.

9) A J.-i Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály J.-i Rendőrőrs parancsnoka revíziós tevékenysége során ellenőrizte a Rendőrőrs által készített és leadott iratokat, köztük a r. főtörzsőrmester által 2016. május 12-én készített szabálysértési feljelentés tartalmát is.

A feljelentés szerint a panaszos lakott területen belül kerékpárjával úgy közlekedett, hogy annak hátsó csomagtartóján a megengedett korhatáron felüli személyt szállított. A szabálysértési feljelentés nem tartalmazza a panaszos nyilatkozatát a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről sem. Szabálysértési nyilatkozatot a helyszínen nem töltöttek ki, amin azt megtehetette volna. A panaszos a cselekményével a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósította meg. Tekintettel a szabálysértés csekély súlyára, illetve arra, hogy a szabálysértési nyilvántartó rendszerben sem szerepel, továbbá figyelemmel az országos rendőrfőkapitány által megfogalmazott rendőri intézkedési kultúraváltással kapcsolatos elvárásokra, a Rendőrőrs parancsnoka következetlennek és aránytalannak tartotta a szabálysértési feljelentés megtételét. A panaszos esetében a figyelmeztetés vagy minimális összegű helyszíni bírság kiszabása nagy valószínűséggel elérte volna célját, hogy a jövőben jogkövető magatartást tanúsított. A figyelmeztetés és a helyszíni bírság jogkövetkezményével az intézkedő rendőr nem élt, azok alkalmazása elmaradásának indokát az őrsparancsnok nem tartotta elfogadhatónak.

A r. főtörzsőrmester a szabálysértést a szolgálati gépkocsival közlekedve, egyedül észlelte a gépkocsizó járőrszolgálat során. A gépjárműben telepített TIRMobile rendszerrel a szabálysértés rögzítette, azonban a szabálysértési feljelentésben azt már nem rögzítette, hogy ennek tényéről az érintettet tájékoztatta-e.

A videofelvételen látható, amint a r. főtörzsőrmester J. város belterületén közlekedik a szolgálati gépjárművel a K. úton a városközpont irányába. A K. út 18. szám felé közeledve a menetirány szerinti jobb oldalon húzódó, a gyalogosok és a kerékpárosok részére fenntartott úton egy ismeretlen hölgy úgy kerékpározik, hogy a hátsó csomagtartón egy másik hölgyet szállít. A felvétel rögzítését itt a kezelő leállította, azon az intézkedés már egyáltalán nem látható.

A fentiek alapján a r. főtörzsőrmester megszegte a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 4. §-ának (1) bekezdés h) pontjában foglaltakat („A feljelentésnek a Szabs. tv.-ben foglaltakon túl tartalmaznia kell ... az eljárás alá vont személy nyilatkozatát a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről.”). A rendőr továbbá megszegte a szolgálati gépjárművekbe szerelt kép- valamint hangrögzítő eszközök alkalmazásának egyes szabályairól szóló

31/2015 (XII. 17.) ORFK utasítás 10. és 12. pontjaiban meghatározott előírásokat is („Az intézkedés megkezdése előtt – amennyiben az intézkedés eredményességét veszélyeztetné, úgy az intézkedés befejezésekor – az intézkedés alá vont személy figyelmét fel kell hívni arra, hogy az intézkedésről törvényi felhatalmazás alapján felvétel készül, amelyet a rendőrség harminc napig, illetőleg a felvételen rögzített eseménnyel összefüggő eljárás megindítása esetén az adott eljárásra vonatkozó szabályok által meghatározott ideig kezel”, illetve „Az intézkedés befejezését vagy a felvételkészítésre okot adó egyéb körülmény dokumentálását követően be kell fejezni a felvétel készítését”).

Az őrsparancsnok javasolta a fegyelmi eljárás megindítását a r. főtörzsőrmesterrel szemben a szakszerűtlen intézkedés miatt.

10) A Testület felvilágosítás-kérése alapján a J.-i Rendőrkapitányság tájékoztatást adott a panaszolt rendőri intézkedéssel kapcsolatban

a) Az első tájékoztató levél az Állásfoglalás II. rész 2)-9) pontjaiban foglaltakhoz képest többlet információt nem tartalmaz. A r. ezredes kapitányságvezető megállapítása szerint a rendőri intézkedés jogalapját a panaszos szabályszerű magatartása szolgáltatta, ugyanakkor a rendőri intézkedés végrehajtása szakszerűtlen volt, ami miatt – parancsnoki javaslatra – a r. főtörzsőrmesterrel szemben fegyelmi eljárást indított.

b) A J.-i Rendőrkapitányság vezetője újabb tájékoztató levele az alábbi adatokat tartalmazza.

A panaszolt rendőri intézkedésről készült videofelvételen látszódik a szabálysértés elkövetése, maga az intézkedés foganatosítása, az viszont nem, hogy a r. főtörzsőrmester az Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) által meghatározott, a rendőri intézkedéshez fűződő formai követelményeknek eleget tett-e, és a napszaknak megfelelően köszönt, tisztelgett, valamint közölte nevét és jelvéyszámát (ezeket a rendőr jelentése tartalmazza). A felvételen az látható, hogy a szabálysértés tényét a rendőr messziről és hátulról tapasztalta, „így részrehajlás akkor valósult volna meg, ha a felismerést követően elállt volna az intézkedés foganatosításától”. Az intézkedő rendőr jelentése alapján a panaszos az intézkedést követően szóban elismerte a szabálysértés elkövetését, de a szabálysértési feljelentés nem tartalmazza a panaszos nyilatkozatát a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről sem. Szabálysértési nyilatkozatot a helyszínen nem töltöttek ki, amin a panaszos nyilatkozhatott volna, ebből kifolyólag fegyelmi eljárás indult szakszerűtlen intézkedés miatt.

III.

A panaszbeadvány szabálysértéssel, illetve a szabálysértési hatóság által kiszabott pénzbírással kapcsolatos része tekintetében a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint, akinek az Rtv. a IV., V. és VI. Fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálják el.

A Testület hatáskörébe az Rtv. idézett rendelkezése alapján ugyanakkor kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, melyek az Rtv. IV., V. és VI. Fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri feladatok és utasítások teljesítésének kötelezettsége, azok megsértése vagy annak elmulasztása (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
- a rendőri intézkedés vagy annak elmulasztása, illetőleg törvényessége (pl. igazoltatás, ruházat-csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, idegenrendészeti intézkedés, intézkedés magánlakásban, közlekedésrendészeti intézkedés),
- a kényszerítő eszköz alkalmazása és törvényessége (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, útzár, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),

esetén van lehetősége eljárni és az adott intézkedést vagy cselekményt vizsgálni, abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A rendőrség mint szabálysértési hatóság döntésének, illetve az alkalmazott jogkövetkezménynek (pénzbírságnak) a felülbírálatára a Testület – hatáskörének hiányában –nem jogosult.

IV.

A panaszbeadványban a panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőr szolgálati fellépésének módját, azt, hogy igazoltatás, illetve dokumentum helyszíni kitöltése nélkül intézkedett vele szemben. Panaszolta továbbá azt is, hogy a rendőr részrehajlóan intézkedett vele szemben. A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, illetve az Alaptörvény XV. cikkében foglalt diszkrimináció tilalmát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége.

A panaszos maga elismerte, hogy kerékpárján utasként szállított egy felnőttkorú személyt, amivel szabálysértést valósított meg.

A rendőrségi dokumentumok a panaszbeadvánnyal egyezően azt tartalmazzák, hogy a r. főtörzsőrmester gépkocsizó járőrszolgálatára során észlelte a panaszos szabálysértő magatartását.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha a) ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy b) intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és - amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele - rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

Jelen panaszügyben továbbá az alábbi jogszabályi rendelkezések hívhatóak fel. A KRESZ 54. §-ának (1) bekezdése szerint kerékpárral a kerékpárúton, a kerékpársávon vagy erre utaló jelzés (117/c. ábra) esetében az autóbusz forgalmi sávon, ahol ilyen nincs, a leállósávon vagy a kerékpározásra alkalmas útpadkán, illetőleg - ha az út és forgalmi viszonyok ezt lehetővé teszik - a lakott területen kívüli úton, a főútvonalként megjelölt úton az úttest jobb széléhez húzódva kell közlekedni. Az 54. § (5) bekezdés 1. mondata szerint továbbá a kétkerekű kerékpáron 16. életévét betöltött személy szállíthat 10 évnél nem idősebb, a kerékpárt nem hajtó utast a kerékpár pótülésén.

A Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg az, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv. -ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

Erre a kérdésre Testület egyértelmű igennel felelt, hiszen a panaszos maga is elismerte szabályszegő magatartását a panaszbeadványban.

A Testület megítélése szerint az intézkedő rendőr szabálysértés elkövetését észlelte szolgálata ellátása során. Ezért, a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett. A Testület megállapítása szerint az intézkedés kezdeményezésével nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A Testület ezt követően azt vizsgálta, hogy jogszerűen, illetve szakszerűen intézkedett-e a rendőr a konkrét esetben.

A panaszos állítása szerint a rendőr igazoltatás nélkül intézkedett vele szemben, dokumentumot a helyszínen nem írtatott vele alá.

A rendőrségi dokumentumok közül a videofelvétel a rendőri intézkedést már nem tartalmazza. A szabálysértési feljelentés szerint a körzeti megbízott észlelte a szolgálati gépkocsiból a szabálysértést, majd bekapcsolta a TIRMobil rendszert, amivel rögzítette a cselekményt. Amikor a panaszost utolérte, megállásra szólította fel, aminek eleget tett. A rendőr csak annyit közölt a panaszossal a helyszínen, hogy felnőttkorú személyt nem lehet kerékpáron szállítani, szabálysértést követett el, ami miatt feljelentést tesz. A „Napi beszámoló” elnevezésű dokumentum szerint a panaszos igazoltatása és prioritálása 2016. május 12-én 12 óra 46 perckor megtörtént, a panaszos személyének lekérdezése pedig 13 óra 4 perckor, illetve másodjára 13 óra 37 perckor történt. A r. főörzsőrmester jelentéseiben háromféle indokot jelölt meg, miért választotta az elintézésnek ezt a módját (azaz, hogy helyszíni bírságolás helyett feljelentést tett): egyedül látott el szolgálatot (és nem volt hangfelvevő, ami az ő „védelmét” szolgálná), a városban az elmúlt időszakban több kerékpáros baleset történt, a panaszos kifogása esetén meghallgathatja a hatóság. Tekintettel volt arra is a döntése meghozatalakor, hogy ismerőse volt a panaszos: valójában ellenérdekű fél folyamatban levő eljárásban. A dokumentumokban nincs utalás arra, hogy a helyszínen igazoltatta a r. főörzsőrmester a panaszost, azonban arra lehet következtetni abból, hogy a rendőr a szabálysértési feljelentésben előadta: a panaszos adatait a személyes ismeretségből állapította meg (ahogyan az utasként szállított személyét is).

a) Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani. A 29. § (3) bekezdése továbbá kimondja, hogy ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják, az igazoltatás során rögzíteni kell az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, az igazoltatás helyét, idejét és okát, valamint – az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott felkérés teljesítése esetén – az igazoltatott személy lakóhelyét, tartózkodási helyét.

A Szolgálati Szabályzat fentebb már idézett 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.

b) A Szabs. tv. az arányosság elvét szem előtt tartva rendelkezik a szabálysértési hatóság által megtehető intézkedésekről. A 99. § (1) bekezdése szerint helyszíni intézkedés során a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben helyszíni bírság kiszabásának van helye. Ennél enyhébb szankció a szóbeli figyelmeztetés. A Szabs. tv. 100/A. §-a szerint helyszíni intézkedés során a helyszíni bírság kiszabására jogosult szerv vagy személy a szabálysértés elkövetését elismerő személlyel szemben szóbeli figyelmeztetést alkalmazhat, ha az elkövetett cselekmény oly csekély mértékben veszélyes a társadalomra, hogy még a helyszíni bírság kiszabása is szükségtelen.

c) A szabálysértési feljelentés tartalmi elemeit a Szabs. tv. 78. §-ának (3) bekezdése rögzíti. A feljelentésnek tartalmaznia kell a feljelentett cselekmény helyének és idejének, továbbá az elkövetés körülményeinek a leírását, a bizonyítási eszközök megjelölését, továbbá, az eljárás alá vont személy ismert személyi adatait. Ha lehetőség van rá, a bizonyítási eszközöket csatolni kell a feljelentéshez. A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló

2012. évi II. törvény végrehajtásával kapcsolatos rendelkezésekről, valamint ahhoz kapcsolódó egyes rendeletek módosításáról szóló 22/2012. (IV. 13.) BM rendelet 4. §-ának (1) bekezdése sorolja fel, hogy a feljelentésnek milyen további tartalmi elemei vannak, annak h) pontja szerint ide tartozik az eljárás alá vont személy nyilatkozata a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján megállapította, hogy a r. főtörzsőrmester eljárása sem jogszerű, sem szakszerű nem volt. A rendőr a panaszos (és az utasként szállított személy) igazoltatásától nem tekinthetett volna el. Önmagában az a körülmény, hogy a rendőr ismeri az intézkedés alá vont személyt, nem teszi elkerülhetővé az igazoltatást (az pedig igen kevésbé valószínű, hogy a panaszos neve és lakcíme mellett az egyéb azonosító adatait is ismerte a r. főtörzsőrmester). Annál is inkább, mivel – az Rtv. 29. §-ának (3) bekezdése alapján – a rendőr további intézkedést tett: szabálysértési feljelentéssel élt a panaszossal szemben.

A Testület – egyetértve a J.-i Rendőrőrs parancsnokának és a J.-i Rendőrkapitányság vezetőjének megállapításaival – megállapította azt is, hogy a r. főtörzsőrmester nem tartotta szem előtt az arányosság elvét, amikor (figyelemmel az elkövetett cselekmény csekély társadalomra veszélyességére) a helyszíni intézkedések (szóbeli figyelmeztetés, helyszíni bírság kiszabása) helyett feljelentéssel élt a panaszossal szemben.

A rendőr mulasztást valósított meg azáltal, hogy a panaszost nem nyilatkoztatta a szabálysértés elkövetésének körülményeiről, illetve saját felelősségéről. Ennek folytán továbbá a szabálysértési feljelentés nem felelt meg a kötelező jogszabályi előírásoknak, hiányos volt.

A Testület a fentiek alapján megállapította, hogy az intézkedéssel, illetve az említett mulasztással súlyosan sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos kifejezetten nem sérelmezte, hogy a videofelvétel készítésével kapcsolatosan figyelmeztetés nem történt (feltételezhetően azért, mert annak létéről a panaszos nem tudott), a Testület ezzel összefüggésben az alábbi megállapítást teszi.

Az Rtv. 42. §-a tartalmazza a képfelvétel, hangfelvétel, kép- és hangfelvétel készítésének szabályait. Annak (1) bekezdése értelmében a rendőrség a rendőri intézkedéssel, illetve az ellátott szolgálati feladattal összefüggésben az intézkedéssel érintett személyről, a környezetéről, illetőleg a rendőri intézkedés szempontjából lényeges körülményről, tárgyról képfelvételeket, hangfelvételeket, kép- és hangfelvételeket (a továbbiakban: felvétel) készíthet. Ugyanezen törvényhely (6) bekezdése tartalmazza az elkészített felvétel, illetve az abban szereplő személyes adat felhasználására vonatkozó szabályokat. jelen esetben az aa) pont (bűncselekmény, szabálysértés vagy a közlekedés szabályainak megsértése miatt indult büntető-, szabálysértési vagy más hatósági eljárás során történő felhasználás), illetve a ad) pont (a rendőri intézkedés jogszerűségének közigazgatási eljárásban történő vizsgálata céljából történő felhasználás) bír jelentőséggel. A 42. § (7) bekezdése szerint amennyiben a (6) bekezdésben megjelölt eljárás lefolytatásához vagy az ott meghatározott egyéb célból azokra nincs szükség, a) az (1) bekezdés alapján rögzített felvételt a rögzítést követő harminc nap elteltével, törölni kell.

A szolgálati gépjárművekbe szerelt kép- valamint hangrögzítő eszközök alkalmazásának egyes szabályairól szóló 31/2015 (XII. 17.) ORFK utasítás 10. pontja előírja, hogy az intézkedés megkezdése előtt – amennyiben az intézkedés eredményességét veszélyeztetné, úgy az intézkedés befejezésekor – az intézkedés alá vont személy figyelmét fel kell hívni arra, hogy az intézkedésről törvényi

felhatalmazás alapján felvétel készül, amelyet a rendőrség harminc napig, illetőleg a felvételen rögzített eseménnyel összefüggő eljárás megindítása esetén az adott eljárásra vonatkozó szabályok által meghatározott ideig kezel. Az ORFK utasítás 12. pontja szerint továbbá az intézkedés befejezését vagy a felvételkészítésre okot adó egyéb körülmény dokumentálását követően be kell fejezni a felvétel készítését.

A Testület megállapítása szerint nem járt el szakszerűen a r. főtörzsőrmester egyrészt azért, mert célszerű lett volna magának a rendőri intézkedésnek a dokumentálása is felvevővel. Másrészt az említett normatív előírásokat megszegve járt el. **A Testület megállapította, hogy a fenti mulasztással sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.**

4) A panaszos sérelmezte a rendőr szolgálati fellépésének módját: azt, hogy a rendőr rádudált, majd mellette megállt az út szélén, és a szolgálati gépkocsiból közölte a szabálysértés elkövetését és azt, hogy eljárást indít a panaszos ellen. Tiszteletlenül viselkedett vele a rendőr, mivel nem is szállt ki a gépkocsiból.

A rendőrségi szolgálati gépkocsi TIRMobil rendszere a rendőri intézkedést már nem rögzítette. A szabálysértési feljelentés a panaszolt mulasztás tekintetében nem tartalmaz információt. A r. főtörzsőrmester mindkét jelentésében úgy nyilatkozott, hogy kiszállt a gépkocsiból, amellet állt meg, a panaszostól kb. 1,5 méter távolságra. A napszaknak megfelelően köszönt, tisztelettel kezével, elmondta nevét és jelvéyszámát elmondta, majd közölte a megállítást okát.

Az Rtv. 20. §-a szerint a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.

A szolgálati fellépés módjára vonatkozó szabályokat a Szolgálati Szabályzat tovább részletezi. Az 5. § szerint az intézkedést a rendőr – az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően – a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja. A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel a fentebb meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.

Az Rtv. 2. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az idézett jogszabályhely alapján az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

Jelen esetben a panaszbeadvány és a rendőrségi dokumentumokban foglaltak ellentmondásban vannak abban a tekintetben, hogy a szolgálati fellépés módjára vonatkozó kötelezettségét teljesítette-e a rendőr, illetve hogy mennyiben adta meg a tiszteletet a panaszosnak azzal, hogy a szolgálati gépkocsiból kiszállva intézkedett. A videofelvétel már nem tartalmazza magát az intézkedést, mivel annak kezdete előtt azt a rendőr kikapcsolta, ezért a Testület úgy értékelte, hogy az ő állítása sem rendelkezik nagyobb bizonyító erővel mint a panaszosé. **A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni a hivatkozott rendőri kötelezettség teljesítése, illetve a kulturált fellépés tekintetében, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz és emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

5) A Testület a rendőri intézkedés részrehajló jellege tekintetében az alábbi megállapítást teszi.

A panaszos egyértelműen kifejezésre juttatta beadványában, hogy a körzeti megbízott vele szemben elfogult volt, „rászállt” a közötte és a rendőr, valamint annak felesége közötti megromlott viszony miatt.

A rendőrségi dokumentumok közül a szabálysértési feljelentés, illetve az intézkedő rendőr mindkét jelentése abban a tekintetben azonos állítást tartalmaz, hogy a panaszos és a rendőr (valamint annak felesége) között feltehetően megromlott a viszony, ugyan a rendőr az első jelentésében úgy nyilatkozott, hogy sem haragos, sem baráti viszonyt nem ápol a panaszossal.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése rögzíti a részrehajlásmentes intézkedés kötelezettségét: a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A részrehajlás nélkülség azt jelenti, hogy a rendőri intézkedés során a rendőr az érintett személyére tekintet nélkül bárkivel szemben köteles eljárni. A rendőri intézkedés során nemre, fajra, vallásra, politikai nézetre tekintettel különbséget tenni nem szabad, illetve ez a minőség a rendőri intézkedés megtételének vagy elmulasztásának alapja nem lehet.

A Testület álláspontja szerint a r. főörzsőrmester nem járt el helyesen a konkrét esetben: a videofelvételt megszakította, holott pont azzal tudta volna bizonyítani azt, hogy – amellet, hogy jogszerűen és szakszerűen járt el a panaszossal szemben – részrehajlás nem merül fel az intézkedése során. A Testület ugyanakkor azt is megállapítja, hogy nem helytálló a J.-i Rendőrkapitányság vezetőjének meglátása a rendőri intézkedés diszkriminatív jellege tekintetében: úgy fogalmazott, hogy a felvételtől az látható, hogy a szabálysértés tényét a rendőr messziről és hátulról tapasztalta, így részrehajlás akkor valósult volna meg, ha a felismerést követően elállt volna az intézkedés foganatosításától. Az intézkedés diszkriminatív jellege nemcsak az előnyös helyzet megteremtését, hanem a hátrányos megkülönböztetést egyaránt magában foglalja.

Mindezek mellett a Testület – a rendelkezésére álló információk alapján – nem talált olyan körülményt, ami alapján a konkrét esetben pártatlan eljárási módra lehetne következtetni, vagy ami alapján a panaszos hátrányos megkülönböztetésben részesült volna. A Testület a felvétel megtekintésével ugyanis meggyőződött arról, hogy a rendőr valóban már messziről látta a szabályszegő magatartást, amikor még nem tudhatta beazonosítani a szabálysértést elkövető személyét. Az alkalmazott jogkövetkezmény tekintetében ugyanakkor a Testület nem tudott meggyőződni arról, hogy valóban pártatlanul járt-e el a rendőr.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a részrehajlásmentes ügyintézés követelménye vonatkozásában az alapjogi sérelem meg nem állapíthatóságáról döntött. A fentiek

alapján a Testület kimondta, hogy nem megállapítható az sem, hogy a panaszolt rendőri intézkedés az Alaptörvényben rögzített diszkrimináció tilalmába ütközött.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőrnek intézkedési kötelezettsége keletkezett, ami nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát. A panaszossal szemben ugyanakkor a jog- és szakszerűtlen intézkedések és mulasztások (igazoltatás elmulasztása, dokumentáció hiánya, nem megfelelő szabálysértési jogkövetkezmény alkalmazása, valamint a felvételnévkészítésről való figyelmeztetés elmulasztása) miatt többszörösen és súlyosan sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga. Az ellentmondó bizonyítékok miatt ugyanakkor a Testület az azonosításra vonatkozó kötelezettség teljesítése, a fellépés módja, valamint a részrehajlásmentes ügyintézés tekintetében a tisztességes eljáráshoz, az emberi méltósághoz való jog sérelme meg nem állapíthatóságáról döntött, illetve nem volt megállapítható az intézkedés diszkriminatív jellege.

Az egyes alapjogok sérelme összességében mindenképpen elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2017. április 27.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag